СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 54. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 8. марта, 1926. VOL. XXXIV. No. 54. Jersey City, N. J., Monday, March 8. 1926. THREE CENTS

НАЧАЛЬНИК ПОЛІЦІЇ АРЕШТОВАНИЙ ЗА ПОВЕДЕННЄ СУПРОТИ СТРАЙКАРІВ

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 5. марта. — Пять страйкарів заприсягнуло варанти (приказн арештовання) проти начальника пасейської поліції Забера та двох полісменів Корнила Струка й Едварда Гогана за те, що вони побивали демонструючих страйкарів і жінок палками.

Коли суддя дав приказ місцевим полісменам арештувати обжалованих, полісмени відмовилися виконати приказ, і суддя мусів старатися о дорученнє приказу арештовання позамісцевою поліцією.

Межи домагаючимися арештовання є ветерани великої війни.

Через брутальне поведенне поліції сила страйкарів сильно скріпилася. Становище властителів значно ослабло. Ґубернатор стейту Ню Джерзі Мур згодився бути посередником межи спорячими сторонами. Рівночасно жертвував своє посередництво приватний комітет з рабіном Вайзом на чолі.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ РОЗОРУЖНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 5. марта. — З Білого Дому подають урядово, що президент Кулидж закликав до Америки Алансена Гавтона, американського амбасадора до Анґлії, та Гафа Ґібсона, американського амбасадора до Швайцрії, щоби нарадитися з ними в справі межинародної конференції над обмеженнем зоружень.

Се покликанне амбасадорів до Америки зробило загальне враження, що американський уряд уже побоюється за долю розоружної конференції.

ВІДІЗД КАПІТАНА АМУНДСЕНА.

НЮ ЙОРК, 5. марта. — Капітан Роальд Амундсен, відомий підбігуновий подорожний, котрий минувшої весни пробував дістатися літаками до північного бігуна, а відтак перебув в Америці, стараючися відчитами добути собі гроша на нову бігунову виправу, поїхав нині до Европи, щоби там поробити остаточні приготовання до своєї нової проби дістатися до північного бігуна на бальоні.

Має він вилетіти туди на кермовім бальоні італійської роботи десь з кінцем весни або на початку літа.

БРАЙЕН ЛИШИВ ВЕЛИКИЙ МАЄТОК.

МІЯМІ, Флорида, 5. марта. — Судова оцінка маєтку, який полишив по собі відомий політик та світський провідник фундаменталістів Вілієм Дженингз Брайен, подає вартість сього маєтку на 688,000 долярів.

ҐРАФИНЯ КЕТКАРТ ДОБИЛАСЯ ПРАВА ПОБУТУ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 5. марта. — Федеральний суд розглядав позов анґлійської ґрафині Кеткарт проти федерального іміґраційного уряду за її право побуту в краю.

Як відомо, іміґраційні урядники свого часу заперечили пані Кеткарт право побуту в Америці на тій основі, що вона свого часу допустилася була чужоложства, через що вона поповнила злочин, який кидає на неї підозріння, що вона неморальна людина. Пізнійше уряд дозволив її на тимчасовий побут, поки суд не вирішить справи.

На росправі адвокат ґрафині противився депортації п. Кеткарт на тій основі, що в південній Африці, де вона мала допуститися чужоложства, чужоложство не вважається злочином. Федеральний уряд не боронив свого попередного становища: що більше, іміґраційні урядники самі предложили заприсяжене зізнанне, що в південній Африці справді чужоложство не є злочином. На сій основі суддя й скасував заборону іміґраційних властий та дозволив позовничці побувати в Злучених Державах яко гостеви. Уряд проти сього рішення спротиву не вносив.

МЕКСИКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПРО ПОЛІТИКУ МЕКСИКА.

МЕКСИКО, 5. марта. — Президент мексиканської републики Каєс зявився тут на конференції мексиканських робітничих орґанізацій і в своїй промові до неї зясував становище уряду до найважнійших питань нутрішної і заграничної політики.

Він упевняв конференцію, що уряд буде придержуватися мексиканської конституції, хочби йому зі Злучених Держав грозили інтервенцією. Він говорив, що постанови конституції про розділ церкви від держави мусять бути виконані та що „релігійний прапор" мусить бути забраний геть.

Він пятнував католицьких священиків за те, що вони готові для ратовання своїх клясових інтересів кликати навіть заграничну владу.

КОНЕЦЬ СТРАЙКУ КАМІННИХ МУЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК, 5. марта. — Страйкуючі камінні мулярі та будівляні підприємці підписали тут умову на два роки, після котрої мулярі будуть діставати по 14 долярів, а їх помічники по 9 долярів за день праці. Робітники дістали підвишки 2 доляри, їх помічники 1 доляра.

Умова не відноситься до камінних мулярів, які мали будувати катедру св. Івана й застрайкували.

ВЕЛИКЕ ЗАЦІКАВЛЕННЄ БОРОТЬБОЮ МЕЖИ ПІДДУБНИМ А ЗБИШКОМ.

Як видно з американських ґазет, боротьба межи Іваном Піддурним а Станіславом Збишком, яка має відбутися в наближаючийся понеділок, дня 8. марта, в нюйорській касарні 71-го полку, викликує велике заінтересованнє в спортових кругах, у яких оба сі атлети уходять за найбільших силачів славянського світа.

Іван Піддубний, котрий родився на східній Україні, займався атлетикою від 15. року життя. За свою довгу атлетичну карієру він боровся майже з кождим силачем світа, і заробив собі своєю боротьбою гарні гроші. Був час, коли його вважали за найбільшого борця в світі. Першою поразкою в його карієрі була його боротьба з Американцем Стечером. Мимо сього він ще й нині вважається найсильнійшим борцем у світі.

Наближаючася боротьба викликує велике зацікавленнє ще й тому, бо Станіслав Збишко се одинокий великий силач, якого Піддубний ще досі не мав нагоди стрінути на плятформі.

УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ В ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ.

Дня 13. лютого с. р. в помешканню Інституту Громадознавства в Празі відбулися під головуваннем Директора Інституту М. Ю. Шаповала установчі збори Українського Комітету, який має на меті орґанізацію правної, матеріяльної, культурної і трудової допомоги українській еміґрації в Чехо-Словаччині.

Збори, вислухавши та ухваливши статут, обрали Управу в складі Н. Я. Григорієва яко голови управи та С. М. Літова і К. К. Цурканіва яко членів управи. Збори уповноважили управу на переведеннє статуту.

В склад Комітету увійшли: М. Ю. Шаповал, М. М. Галаган, Н. Я. Григоріїв, проф. О. О. Ейхельман, др. С. М. Літов, К. К. Цурканін, др. М. І. Мандрика, Г. Чернуха, С. П. Горський, С. С. Вировий, Ф. М. Стешко, М. С. Курах, П. Л. Макаренко, Р. С. Плохий, проф. С. Ф. Русова, С. М. Довгаль, М. А. Попсуй-Шапка та інші.

Для координації праці визначнійших еміґрантських орґанізацій збори ухвалили утворити „Союз Українських Орґанізацій в Чехо-Словаччині".

2573 ЧАСОПИСІВ У НІМЕЧЧИНІ.

В Німеччині було в 1925 році 2573 часописи. Вони припадають на такі парті: національно-соціялістичних 14 (0.5 процент) німецько - національних 393 (12.4 проц.), німецько-народніх 48 (1.6 проц.), центрових 248 (9 проц.), демократичних 166 (5.6 проц.), соціяльно-демократичних 142 (4.5 проц.), незалежних соціялістичних 2 (0.06 пр.), коумністичних 20 (0.7 пр.), баварської народньої партії 96 (3.4 пр.), федералістичних 4 (0.12 пр.), чужомовних 7 (0.22 пр.), безпартійних і незазначених 1,633 (51,0 пр.).

УКРАЇНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТА НАУКОВИХ УСТАНОВ.

З Харкова повідомляють:

На черговім засіданню Центральної Комісії в справі українізації радянського апарату при Раді Нар. Комісарів розглянено внесений „Наркомосвітою" постанови РНК про українізацію навчальних закладів та наукових установ. Комісія внесла о проєкту низку поправок та передала його для остаточної редакції до комісії законодавчих проєктів при РНК.

За проєктом кождій національности повинна бути забезпечена можливість одержати освіту у своїй рідній мові. Дальше українізація освітніх установ повинна провадитись у згоді з потребами українського населення. Українська мова та українознавство обовязковими предметами навчання у всіх навчальних закладах в тім числі і національних меньшостий. У той же час проєктом передбачається викладати російську мову яко обовязковий предмет в усіх навчальних закладах України.

ПОСТАНОВА ПРО МОВУ.

„Раднарком" України приняв постанову, на основі якої на всіх засіданнях урядових установ, на сільрадах, на зборах виборців районових і сільських рад, на засіданнях „виконкомів" і інших, обовязує мова тої національности, що має в даному селі чи районі чисельну перевагу населення. Всі урядники орґанів державної влади мусять у тих місцевостях знати окрім української мови ще й мову більшости населення, що замешкує дану територію. Всі акти і документи публичного характеру публікують урядові орґани в двох мовах: в українській та в мові тої національности, що творить більшість. По російськи редаґують ті акти тільки у випадках, коли сього вимагають інтересовані особи споміж населення. Все діловодство в урядових канцеляріях ведеться мовою національної більшости. Всі обовязкові постанови районових виконавчих комітетів публікують в українській мові та в мові національної більшости. Наведена постанова випливає з основних законів У. С. Р. Р. про права мови для національних меньшостий на Україні.

ПАМЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВИ В ПОЛТАВІ.

З Полтави повідомляють, що остаточно ухвалено припоручити відкриттє памятника Тарасови Шевченкови на 12. березня, день смерти поета.

На відкриттє запрошено представників центральних, партійних, професійних, а також представників Всеукраїнської Академії Наук.

Готується виступ великої хорової капелі з 1,000 осіб, орґанізованої з хорів Полтави та окремих сіл. На другий день намічається і скликанне районового зізду рад.

ЖІНКА НА СХОДІ.

Яка романтична уява звязана з життєм жінки на Сході! Ми уявляємо собі жінку Сходу так, як зображена вона в казках „1001 ночі". Але і там читали ми, як то насильник що вечора бив свою жінку. Ми читали там про сотки невільниць, але не довідалися, як жиють ті невільниці. Турчинку уявляли ми собі майже рівною султанші. А на ділі східна жінка то радше служниця. Будьто би на Сході були такі великі багачі, це також не зовсім правда. А Схід зовсім не є багатий, а поправді це країна справжньої нужди. Це, що жінка не має ніяких прав, є причиною, що жінок уважають майже робучою худобою. Вже чоловіки є визискувані, а вони ще більше визискують силу жінок. Весь день тяжко працюють, а що приводять багато дітей дітей на світ, то скоро старіються! В Америці й Европі жінки на 30—40 році є ще гарні й охочі до життя, зате на Сході жінки старіються значно скорше. Це доказ, що в Америці й Европі кращі суспільні відносини. Тому Кемаль баша і його прихильники зачали реформи від еманципації жінки. А все таки подорожні присилають вістки зі Сходу, оповідають про пишні прикраси молодих жінок, які їздять вулицями на конях величаво прибраних, або несуть їх у шовком вибиваних носилках, а пильнують їх озброєні люди. Та таке веселе-роскішне життя веде жінка може який рік, зате тисячі й тисячі є таких, що жиють життям вючних звірят.

ОСКАР ВАЙЛЬД ПРО АМЕРИКУ.

В Анґлії появилися „Вражіння з Америки", останні досі не друковані рукописи Оскара Вайльда. Вайльд не одушевлявся тодішньою Америкою: „В поїзді продавали мої твори, друковані на поганім папері. Я звернув увагу кольпортерам, що хоч поетам популярність справляє велике вдоволення, але й вони хочуть жити та хотіли би, щоби їх винагороджувано за їх працю, словом треба заплатити авторови, котрого твори видають і продають. На це одержував я одну й тую саму відповідь: зиски з продажі належать до тих, що продають, инше їх не обходить. Знання мистецтва на захід від Скелистих гір осягає максімум неправдоподібности. Я бачив там багача-мецената, з походження копача золота. Копач той виступив із процесом проти управи уряду залізниці, тому що ґіпсовий відлив Мільонської Венери, перевезений з Бостону, доручили йому з відломаними руками. А найцікавійше в тій цілій історії, що меценат виграв процес і одержав відшкодування від залізниці за ушкоджений твір мистецтва. (Як звісно славну старогрецьку статую Мільонської Венери віднайдено з відломаними раменами).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НІМЕЧЧИНА І ЛІҐА НАРОДІВ

ЖЕНЕВА, 5. марта. — Сюди приїхав німецький делеґат до Ліґи Народів ґраф Бернсторф, бувший німецький амбасадор у Вашингтоні. Він приїхав скорше, щоб обговорити з представниками других держав питанне про приступленне Німеччини до Ліґи Народів і про претенсії Польщі, щоб її теж принято в члени Ради Ліґи Народів.

Ґраф Бернсторф заявив представникам преси, що Німеччина обстоює при локарненській умові, себто, що тільки Німеччина має тепер бути принята до Ради Ліґи Народів. Одначе, додав, що коли вже Німеччина буде в Раді Ліґи Народів, то не буде противитись, аби розглядати також зголошення других держав до Ради Ліґи Народів.

ДАР ДЛЯ Д'АННУНЦІЯ.

РИМ, 3. марта.—Італійський поет і патріот Ґабріеле Д'Аннунціо приняв від князя Шенбурґа замок і лісисту гору Невозо біля Фюме.

За почин до злуки Фюме з Італією король іменував Д'Аннунція князем ґори Невозо. Тепер же Німець князь Шенбурґ подарував йому з правом вживання до смерти замок і гору Невозо, аби він міг бути князем сеї гори і наділі.

Італійські фашісти критикували Д'Аннунція за приняттє сього дару, але він таки приняв і подякував князеви Шенбурґови.

ДОВГИ ФРАНЦІЇ В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН, 4. марта. — З Парижа повідомляють, що Франція відкине умову свого бувшого міністра скарбу Кайо з британським міністром скарбу Черчиллем про сплату воєнного довгу протягом 62 літ. Французи, кажуть, хотять кориснійших умов. Особливо, коли Анґлія підписала умову з Італією, що ся сплатить їй усього 16% воєнного довгу, Французи домагаються і собі такої полекші. Одночасно жадають, аби Анґлія згодилась віддавати ратами так як Італії золотий засіб, який вона від Франції забрала підчас війни яко запоруку на довги.

(Анґлія має $111,000,000 італійського золота, яке зобовязалась віддавати Італії в піврічних ратах до 1987-ого року. Французького золота має вона $265,000,000).

ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 4. марта. — Палата послів приняла сьогодня додаток до фінансового законопроєкту 302 голосами лівиці проти 195 голосів про побільшенне числа громадян, що платитимуть доходовий податок.

Міністер скарбу Думер взивав послів, щоб як найскорше принялий цілий фінансовий законопроект, бо інакше, казав, грозить нації велика небезпека.

НІМЦІ ХОТЯТЬ ЗВОРОТУ КОЛЬОНІЙ.

БЕРЛІН, 4. марта. — В Кельні відбувається конвенція ренських і вестфальських банкирів. На зібранню виступив професор тамошнього університету Крістіян Екерт з промовою, в якій вказав на потребу повороту німецьких кольоній до Німеччини. Він казав, що Німеччина перелюднена і не має заняття для всіх і тому одинока зарада се еміґрація до кольоній. Колиб сього, казав, не було, то нація мусить думати про зменьшенне зросту населення. Притім він пригадав, що деякі села в Баварії не дозволюють женитись парам, котрі не мають засобів на удержанне дітий.

РОСІЙСЬКІ ШЛЮБИ НЕВАЖНІ.

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини, 4. марта. — Угорський апеляційний суд вирішив, що шлюби, які угорські горожани заключили в Росії вчасі полону після советських законів, неважні в Угорщині.

ВИРІШУЄ ПИТАННЄ СОКИРОЮ.

МОСКВА, 4. марта. — Один з тутешніх громадян Іван Шуріґан оженився з пяти женщинами, а коли хотів узяти шесту, одна з пяти розчерепила йому голову сокирою. Тоді справа виявилась і всі інші жінки завдали многоженця до суду.

ГОРА ВПАЛА НА ЗЕЛІЗНИЦЮ.

СОФІЯ, столиця Болгарії, 4. марта. — З Греції повідомляють, що там в горах скотилася скеля на поїзд і знищила три вози та убила богато подорожних.

ЗІЗІ ПОЗИВАЄ КАРОЛЯ.

ПАРИЖ, 5. марта. — Перша жінка румунського престолонаслідника Кароля, Зізі Ламбріно, приїхала сюди і заскаржила Кароля о відшкодованне в сумі 10,000,000 франків.

Вона має віллю в Неї біля Парижа і скористала з нагоди побуту Кароля в Парижі, щоб його заскаржити до суду. В позві каже, що Кароль розводом спричинив їй богато журби і клопоту та не дав потрібного заосмотрення для сина, тому вона домагається належного відшкодовання. Далі вона заявляє, що пристала на розвід з патріотизму, щоб Кароль міг бути престолонаслідником, а його син його наслідником, одначе коли він зрікся престолонаслідства і покинув другу жінку Олену, вона вважає, що вона тепер не звязана своєю згодою по добровільному розводі.

В позві Зізі також подає лист Кароля до неї по розводі із 7-ого серпня, 1919 року, в якому він писав, що не вирікається свого сина і не перестає Зізі вважати своєю жінкою.

Сьогодня Каролеви доручено тут позов у готелі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МАДЯРСЬКІ ФАЛШІВНИКИ Й ЕВРОПЕЙСЬКА КОЛОТНЕЧА

Лондонський тижневик Нейшен помістила недавно кореспонденцію свого кореспондента з Парижа про політичне значіння мадярського шкандалу з фалшівниками гроший. Виходилоби з тої кореспонденції, що мадярський шкандал мавби мати значіння не лишень для одної Мадярщини, але й для цілої просто Европи.

Що для Мадярщини шкандал має поважне політичне значіння, про се нема найменчого сумніву. Така подія, що в шкандальну змову підробляти гроші вмішані князь Віндішгрец, провідник аристократії, мадярських монархістів та особистий приятель архикнязя Альбрехта; далі начальник поліції держави Надоші, котрий має бути особою, більше впливовою як самий, диктатор Горті, справдішний некоронований король; та римо-католицький епископ Задравец, генеральний капелян мадярської армії, — вже се одно вмішання в сей шкандал таких визначних політичних осіб надає шкандалови велике політичне значіння.

Правда, колиб така подія случилася в якійсь правовій державі, в якій закон уважається основою державного порядку, то се значіння булоби ще більше. Які наслідки малаби вона в такій державі, як Англія, сього собі навіть представити не можна, подібно як не можна собі представити, щоб яка подібна подія могла в загалі случитися в Англії. Та Мадярщина не лишень що не Англія. Вона навіть не правова держава. Закони в Мадярщині з давна значіння ніякого не мають. Мадярська шляхта від віків вважала себе управненою до всего. Мадярський аристократ уважав себе півбогом, якому дозволено все, що йому забажається. Ломання законів він уважав признакою своєї паньскости. Чим більше нерозважним, нахабним, грубим та жорстоким він був у своїх забаганках, тим більшим паном його вважали.

Мадярський народ непомітно перенявся сим аристократичним духом. З огляду на те, що аристократія показувала свою нездержливість головно супроти немадярських народів Угорщини, національстичну нахабність та жорстокість стали вважати національною політикою Мадяра супроти Руснака, Словака, Ромуна й Серба. Коли ся власне політика в звязку з другими чинниками довела до руїни не лишень мадярську державу, але й звязану з нею австрійську імперію, то се ні троха не навчило ні мадярської шляхти ні мадярського народа дивитися на світ здоровими очима. Поразка лишень заострила в них почуття своєї висшости над некультурними сусідами. В своїй гордости вони вважають всякий злочин, поповнений Мадяром, благородним ділом, якщо воно веде до здобуття назад мадярського панowання над чужими народами. Такий факт, як те, що епископ Задревіц відбирає присягу від фалшівників гроший на захowання тайни, ледво чи можливий деинде в світі, з виїмком хиба одної Польщі, якої нарід терпить на зовсім подібне умове звихнення. Факт є теж фактом, що шкандал не найшов серед мадярських політиків просто ніякого серіозного осуду, а провідник мадярських легітимістів, себто людей, які законність уважають найважнійшою основою всякого уряду, з приводу шкандалу здобувся лишень на жаль не що такі визначні люди гроші фалшували, але що вони дали себе зловити. На тій основі можна здається виносити, що мадярський уряд шкандал сюди або туди затушує і що він не буде мати таких наслідків, які він мігби мати у законно впорядкований державі.

Велике політичне значіння все таки він має, бо відкриття шкандалу потягнуло ножем почерез широко закроєний міжидержавний заговір. Мадярські фалшівники саме мали мати, після кореспонденції лондонської Нейшен, широкі звязки з подібними заговорами по других краях. Вони плянували зробити фашистський переворот не лишень у Мадярщині, але й в сусідній Австрії, яку вони мали в сей спосіб здержати перед сполученням з Німеччиною. Мали вони відтак помогти зробити монархістично-фашистський переворот в Баварії, яку малося відорвати від північної Німеччини та перетворити в католицько-фашистську монархію. Мали вони порозуміння з італійським диктатором Мусоліні, котрий мав загрозити Чехо-Словаччині та Югославії, якби вони хотіли протестувати против реставрації Габсбургів у Мадярщині та Австрії. Нюхалися мадярські аристократичні фалшівники з польськими фашистами, які теж почінали послідними часами думати про встановлення собі польського круля, ба навіть з французькими політиками з групи Пуанкаре. Деякі нитки заходили навіть у Рим, чому й дивуватися не можна, бож прецінь, колиб ці великі пляни здійснилися, то Европа дісталаби великий перстень католицьких держав, сягаючих від Італії на полудни по Польщу на півночи.

Як далеко сі здогади відповідають правді, тяжко сказати. Хто знає, чи в загалі повна правда колинебудь вийде на денне світло, тепер, коли найзавзятійшим зі заговірників поховзнулася нога так шкандально. Відкриття мадярських аристократичних фалшівників може не викликати глибокого обурення серед пережертого моральною гангриною мадярського громадянства, але в широкому світі сей шкандал сильно підорве божевільно далекосяглі заміри мадярських аристократів.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКІЙ ПИСМЕННИЦІ

Союз Українок в Америці одержав від нашої славної писменниці **Ольги Кобилянської з Черновець, на Буковині,** лист з дати 7. лютого, 1926 р. який звучить:

Хвальне Товариство:

Скудує Вас може писмо зза моря від української писменниці з Буковини. Та я, дізнавшись про Вашу організацію, рішилась до Вас написати, дорогі Сестри.

Мої життєві обставини тепер такі тяжкі. Я сама стільки нездужую, що далі самого життя відхочеться. Від кількох літ маю параліж лівої руки. Лічилась і кажуть лікарі далі лічитись, а тут нема з чого жити. В мене під руками невикінчена ще моя довга повість п. з. „Апостол черні", над котрою працюю вже кілька літ, а через прикрі матеріяльні обставини (сказати правду злидні), і перерви ізза хоровання, не можу ніяк до кінця довести. Викінчене моеї повісти се для мене те саме що визвольне діло.

Поможіть, дорогі Сестри, довести се моє діло до кінця. Праця кличе мене, а я далі і голови не буду мати де склонити. Зі стін моєї кімнати вода ллється. Лікарі висилають українську писменницю до купелів лічитись, а вона журиться, за що дров купити, щоб хату опалити, бо руки мерзнуть, писати годі, тяжкий ревматизм суставів пальців кривить, і біль ломить. Зима немилосерна. Та тяжко все Вам оповісти, дорогі Сестри. Тяжко в моїх старих літах, тимпаче, що я через війну опинилась в дуже важких обставинах.

Простіть, що шлю свій оклик до Вас зза моря. Та може я в щасливу годину сей лист вислала.

З правдивим поважанием і сердечним поздоровленнем

Ольга Кобилянська.

До сього листа не треба нічого додавати. У всіх культурних народів великі заслужені писменники і писменниці на старі літа бодай дослужаться хліба і змоги далі ще писати, та збогачувати культуру нації. Та у нас покищо писменники пишуть безплатно. Віддають замолоду свої сили і свій талан для народу даром, а коли постаріються або попадуть в недугу, остаються безпомічними. Така доля стрінула і нашу славну писменницю із зеленої Буковини, Ольгу Кобилянську. Вже від кількох літ вона тяжко хора, та на лічення не одержала більшої запомоги ні від кого крім Українського Народного Союза і ще кількох товариств, тому кілька літ. Від того часу вона вже не має жадної допомоги, а лічитись потребує дальше. Кромі того ще рада би дати українській нації свою найбільшу працю, велику повість п. з. „Апостол черні".

Союз Українок в Америці поможе від себе, о скілько зможе. Але що на лічення нашій писменниці потрібно бодай кількасот долярів, то звертається отсим прилюдно до всіх українських товариств, а зокрема жіночих, а також до громадян і громадянок в Злучених Державах і Канаді о прислання дарів, щоб ми разом могли як найскорше вислати більшу суму нашій писменниці. Гроші просимо посилати або до Союза Українок в Америці на адресу:

Helen D. Lototsky, Secretary,

87 Van Vagenen Ave.,

Jersey City, N. J.

або безпосередно до пані О. Кобилянської на адресу:

Frau Olga Kobylanska,

Baltinestergasse 11 A,

Czernowitz, Bukowina, Rumania.

Всі дари прислані до Союза Українок в Америці будуть оголошені в ґазетах. Кожда хвиля дорога. Просимо поспішитись з дарами, бо писменниці повинна на другий місяць сю поміч одержати.

Виділ Союза Українок в Америці.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

Українізація.

Харківські „Вісти" подають:

На черговім засіданні центральної комісії розглянено низку справ звязаних з установленням строку українізації вищих навчальних закладів, з виданням української художньої літератури, а також обмірковано справи дальшого вивчення української мови.

Строк українізації у вищих начальних закладах.

Центральна комісія в справі українізації радянського апарату при РНК визнала за потрібне установити 5-ти річний строк для остаточної українізації вищих навчальних закладів на Україні. Наркомосвіті запропоновано розробити кошторис та конкретний плян видання навчальних підручників і літератури українською мовою.

Видання художньої літератури.

Центральна комісія запропонувала Державвидаву України та Книгоспілці на наступнім засіданні комісії зробити доклад про видання української художньої літератури та про постачання її культурно-освітнім установам, клюбам, культкомісіям, місцькомам і т. и.

Вивчення української мови буде продовжено.

Центральна комісія дозволила продовжувати вивчення української мови на курсах до закінчення встановленого законом строку їх існування в тих установах та підприємствах, де курси організовано пізніше. Утримання цих курсів повинні взяти на себе установи та підприємства в такім порядку, як це було до 1-го січня 1926 року, цеб-то за рахунок спеціяльних коштів, передбачених відповідною постановою РНК на витрати в справі українізації радянського апарату. У тих установах, де курси було організовано вчасно, а слухачі не засвоїли української мови по своїй вині (неакуратно відвідували курси) дальше навчання на організованих при установах курсах повинно провадитись за рахунок самих службовців.

Навчання українознавства.

Наркомосвіта розробила програму праці по українознавству, як другої стадії українізації. Центральна комісія, що розглянула цю програму, запропонувала Наркомосвіті разом з ВУРПС-ом розробити її так, щоб навчання українознавства можна було провадити через культкомісії та клюби при установах. Наркомосвіті та ВУРПС-у доручено крім того обміркувати справу про форму організації при установах та підприємствах лекцій по українознавству для службовців та робітників.

Умовне залишення на службі.

Центральна комісія переглянула свою постанову, за якою службовці, що не вивчили до 1-го січня 1926 року української мови по причинах від них залежних а не від установи, умовно звільняються. За останньою постановою центральної комісії такі службовці умовно залишаються на службі.

Порядок затвердження протоколів іспитових комісій.

Для остаточного затвердження протоколів комісій по перевірці знань української мови в Наркоматах, центральних торговельних та господарчих установах, центральна комісія в справі українізації утворила спеціяльну комісію під головуванням тов. Приходька й у складі представників Наркомосвіти та ВУРПС.

Українські написи на вивісках.

Центральна комісія задовольнила прохання Мелітопільського Окрвиконкому про продовження до 1-го березня 1926 р. строку встановленого для переведення написів на вивісках на українську мову. Одночасно центральна комісія дозволила секретаріятові задовольнити прохання такі й інших Окрвиконкомів.

Скасування відомчих комісій в справі українізації.

Центральна комісія вирішила скасувати відомчі комісії в справі українізації в тих установах, відомствах та підприємствах, де вже закінчено навчання української мови за встановленою Наркомосвітою програмою, і де переведено іспити службовців у знанні української мови.

Нові заходи.

Центральна комісія виробляє проект постанов українського уряду з приводу закінчення строку, встановленого для переведення українізації. В цім проекті буде передбачено заходи що до дальшого розвитку та поглиблення праці в справі українізації.

Щось довго все українізують бідну Україну. Все якісь нові терміни. Цікаво, чи большевики англізувалиб Англію, чи взагалі „зали"-б яку іншу державу, колиб там мали силу.

Дай Боже, аби нарешті прийшла відбудова.

Відбудова українських портів.

Транспортно - будівельною секцією розроблено матеріял про стан Одеського, Херсонського й Маріупольського портів. Виявляється, що устаткування портів дуже застаріле, є невідповідність у пропускній спроможності його окремих елементів. В нинішніх умовах порти ще справлялися з своїм завданням тільки через те, що грузооборот досягає лише 10—12% довоєнного. При майбутньому збільшенні експортно-імпортових операцій може утворитися такий стан, що порти не справляться зі збільшеним грузооборотом. Через те треба вже нині вжити заходів до поширення пропускної спроможности українських портів, до раціоналізації їх устаткування.

Транспортно-будівельна секція намічає низку заходів, які вона розбирає на дві черги. В першу чергу вона вважає необхідним збудувати у всіх трьох портах елеватори. З них найбільший в Одесі з місткістю в 2 м. пудів. Так само для всіх трьох портів вважається необхідним поглиблення входів у порти. В Одесі намічається будова механізованого пакгауза для експортних та імпортних товарів. Вже в цьому році будується холодильник. На всіх портах треба буде максимально механізувати перегрузку товарів.

Таких першочергових заходів, що мають бути переведені в найближчі роки, секція вважає необхідним перевести на загальну суму біля 22 міл. карб. Вже в цьому році Наркомшляхів видає на ці роботи 9,2 мил. карб. Крім того Держбанком будується в Одесі великий холодильник.

Президія Держпляну погодилась з докладом і визнала необхідним приступити до пляново відбудови, розвитку і переустаткування українських портів.

„Вісти".

Крають Україну далі.

Нові національні райони.

(Від нашого кор-та).

Враховуючи всю вагу національної політики, президія Одеського Окрвиконкому на останньому своєму засіданні постановила вилучити в Одеській окрузі ще **два нових національних райони.** Національний склад сел Одещини дуже ріжноманітний, але головну масу з національних меншостей становлять Німці-кольоністи, а потім Болгари. І через те президія окрвиконкому постановила, крім того що вже є, німецького Фрідріх-Енгельського району, утворити ще один німецький район, а також болгарський район.

Під болгарський район вилучається південна частина нинішнього Ленінського району (поблизу Одеси). До району входить чотирі великих сільради: Куяльницька, Кубанська, Свердлівська та Буяліхська, що обєднують площу в 54.313 десятин та 16.096 чоловіка населення. В новому болгарському районі районовим центром напевне буде село Великий Буялик.

Що до німецького району, то президія окрвиконкому постановила, що цей новий національний район мусить складатися з попередніх двох районів: Овидиопольського та Червоноповстанського і називатиметься Гроссліебентальським районом (також недалеко від Одеси). Цей великий німецький район обєднає такі німецькі сільради: Гросс - лібентальський, Клейн-лібентальський, Маріентальський, Нейбурзький, Позефстальський та Францфельдський і нарешті дві сільради: Фрейдентальську та Петерстальську в Червоно-Повстанському районі. Населення цього району становить 12.789 чоловіка.

„Вісти" 6. лютого.

УКРАЇНЦІ В ЮГОСЛАВІЇ

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

В місяці січні с. р. заходами гуртка місцевих Українців-емігрантів відчинилось українське товариство „Просвіта" у Білгороді. Створення якогось осередка в столиці Югославії була давня мрія тутешних Українців, але до останнього часу здійснити се не було жадної можливости а міжтим відома річ, що наша національна справа ніде, здається, не стоїть так зле, як тут: велика непоінформованість між місцевим населенням у наших справах, велика скількість національно несвідомих емігрантів з України, безліч російських емігрантських організацій, все те занадто яскраво говорило про потребу створення українського національно-культурного осередку в Білгороді.

Поборовши нарешті всі перешкоди, відкриття „Просвіти" сталося здійсненим фактом. Та сього ще занадто мало, бо щоб розвинути свою діяльність, Товариство мусить у першу чергу створити свою власну бібліотеку і читальню, не кажучи уже про урядження вистав, концертів та ріжних відчитів. Все те на перших часах вимагає значних коштів, котрих, на жаль, Товариство зараз не має. Тому, зважаючи на становище справи, Управний Виділ Т-ва вирішив **звернутись до українських видавництв та редакцій українських часописий** з прошенням допомогти Т-ву дарунками в книжках та висилкою часописий для читальні Т-ва.

Адреса: Iv. Budz, „Putnik", Kolarceva 1, Belgrade, Yugoslavia.

За Товариство Просвіта в Білгороді:

Іван Будз, голова;

Віктор Андрієвський, секр.

10 ЗАПОВІДИЙ ПРОСВІТЯНИНА.

I. Я є „Просвіта", яка вивела тебе і виводить других з нетрів темряви і неволі духа. Поможи доброму ділу!

II. Заклику душі, яка виходу з темряви шукає, ніколи „Просвіти" без відгомону не оставила.

III. Памятай, що день 8. грудня є днем уродин „Просвіти"! День цей згадуй дарунком для неї.

IV. Освіта й знання позволяють тобі краще жити. Памятай, що є ще міліони Українців, які також того бажають і чекають на твою поміч. Вступай в члени „Просвіти"!

V. Не убивай духа народа своєю байдужністю! Приложи руку до розбудження його, а зробиш се як член „Просвіти".

VI. Не будь галапасом на тілі народа, який тебе виховував. Коли вже маєш, дай другим. Будь членом „Просвіти"!

VII. Бери від других народів і культур все, що добре, і давай свому народови. Роби просвітне діло.

VIII. „Просвіта" — се найкрасший вартовий українського духа! І ти, яко член, стань в її ряди!

IX. „Просвіта" се армія велика! Хто не є в її рядах в днях боротьби, сей дезертир.

X. Нехай не буде ніодного Українця, який не був би членом „Просвіти"!

НЕМА ФАХОВЦІВ.

На Україні — хліборобській переважно — відчувається тепер брак „висококваліфікованих" специялістів в ріжних галузях сільського господарства і с. г. промисловости. В звязку з цим Наркомзем України подав спеціяльну доповідь Госпланові про потребу закликати „варягів" високо-кваліфікованого ґатунку з закордону, особливо по дослідній справі, скотівництву і по нових культурах, а також по харчовій промисловости.

ДО ВП. ВІДДІЛОВИХ СЕКРЕТАРІВ У. Н. СОЮЗА.

Нові статути У. Н. Союза з всіми додатками з послідної конвенції і новими родами обезпечення повнолітних і діточих вже вироблені і зложені до друку. Будуть видрукувані сего місяця а на слідуючий розіслані після замовлень до відділів. Проситься отже Вп. Секретарів до кінця сего місяця замовлення надіслати. Ті замовлення не можуть бути як дописка до всякої будь урядової переписки але осібні з поданнєм точного числа примірників конче потрібних з підписом всіх урядників. На замовленню не треба забути подати число відділу і точну адресу секретаря. Всі Вп. Секретарі, котрі вже попередно за статутами упоминалися, зволять своє бажання повторити в формі висше описаного формального замовлення.

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ЯСНА ЗОРЯ.

Засвітила ясна зоря
Божий дитині;
Дасть Бог, що засвітить
Вона Україні.

Випровадить із неволі,
З кайданів розкуе;
Ще раз нарід України
Свободу відчуе.

Вона царів провадила
З далекого сходу;
Де Спаситель народився
Для всього народу.

Дасть Бог, що ще відродиться
Знову Україна,
Убогая, невинная,
Як мала дитина.

Аж у той час, аж у той час
Буде мир і згода;
Як нeволі вже не буде,
А буде свобода.

Анна Хомяк.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСИ.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

Коляда на рідні цілі.

Тов. Просвіта, від. 312 У. Н. Союза, хоч се як маленька горстка, бо всього числить 18 членів, зібрало всі свої сили, розділившись на три партії, які і пійшли по коляді. Колядували: 1) партія: Цап Семен, Базарніцький Лука, і Вавчак Михаїл, сі заколядували: $22.75. 2) партія: Шарик Микита, Овсяний Павло і Дацко Іван, сі заколядували: $30.25. 3) партія: Ізидор Полегоньский, Савчак Никола, Михаїл Полегонький, Єдняк Павло, Андрій Загута, і Іван Назимець, сі заколядували: $37.50.

Усеї коляди разом заколядовано: $90.50.

На спеціяльнім мітингу, котрий відбувся дня 23. січня, 1926, ухвалено вислати через Обєднанне до старого краю на слідуючі цілі: На Рідну Школу в старім краю: $60.00; на наших героїв інвалідів, котрі боролись за волю, $10.00; на сироти, котрі остали по наших героях, $10.00: на політичних вязнів, котрі попали в ляцькі кіхті, $10.00; на пересилку призначено 50 центів. Разом $90.50.

Сі гроші вислано до Обєднання дня 25. січня 1926 моні ордером. Вислав Цап Семен.

Коляду зложили:

По $6.00: Стефан і Катерина Дорош; по $3.00: Антоній Куцярський, Антоній Лофрано; по $2.00: Семен Цап, Михайл Вовчак, Василь Ярема, Максим Ярема, Роман Ярема, Ізидор Полегоньский, Николай Савчак, Михаїл Базарницький, Чалій Сібунг, Андрій Гулей; по $1.00: Михаїл Пелегоньский, Лука Базарніцький, Іван Ловас, Павло Єдняк, Михаїл Симанчук, Павло Баран, Михаїл Риган, Андро Гавлек, Іван Соловинський, Василь Вінкс, Іван Назимець, Вилиям Гамілтон, Ф. Пенгел, Леонтина Мадзе, В. Річер, Николай Цап, Сем Осінко, Іван Дзера, Володимир Білоруський, Петро Хабурський, Кароль Консур, Василь Костецький, Йосиф Крук, Матвій Дмитерко, Михаїл Ружанський, Юліян Зердето, Грогорій Пахолкі, Петро Лондвіч, Станіслав Олянський, Георг Жуковський, Михаїл Білецький, Яким Ратковиу, Андрій Загута, Василь Левко, Олекса Ворона, Михаїл Омбробальский, Тимофтей Бучньович, Іліяш Сати, Ядовський, Стах Возніш, Василь Кресний, Іван Голяс, Кароль Генсон, Андро Стефко; по 50 ц.: Микита Шарик, Прокіп Ратковиц, Павло Свінчак, Іван Мильович, Дзьов Вап, Василь Кошгейко, Дмитро Семюк, Климентій Щерба, Аделя Козажевська, Юзеф Охаб, Іван Янковський, Брониславa Мішкальська, Юнас Рофел, Петро Карона, Николай Скарамель, Йосиф Іманеле, Петро Васел, Юрко Федак, Іван Горабий; по 25 ц.: Іван Дацко, Алберт Спайзер, Майк Сальва, Андрій Катула, Сава Пуга, Сем Катальдо, Саламон Мілвут, Алберт Ковн, Сем Шектер, Мирослав Мішкальський, Імаліна Гртана, Михаїл Кантура, Тоній Мюла, Чалій Корона, Ден Спіцо, Адам Ґанґле, Марія Малецька, Марія Стець і одно імя невтягнене; по 15 ц.: Джонета Пальмер; по 10 ц.: Морис Месліт.

Всього разом $90.50.

ГАРТФОРД, КОНН.

Коляда місцевого Обєднання.

Не ціла наша громада згуртована в нашім місцевім Обєднанню, а тим самим не всі беруть живу участь в народній роботі та не всі складають жертви на народні цілі. А по жертвах пізнати, хто є свідомим Українцем і кому доля нашого народу дійсно лежить на серцю. І треба признати, що ті, що приступили до Обєднання, се правдиві сини нашого народу, які попирають радо кожду акцію, яка тільки намагається облекшити гірку долю рідного краю.

І тим разом, коли ходили колядувати на рідний край, зложили коляду ті самі, що завсіди складають жертви, а заводові муншайнери, як не давали так не дають дале.

На коляду зложено $43.05, які вислано до Обєднання в Філаделфії з таким призначенням: $20 на Рідну Школу, $13.05 на сироти і вдови, а $10 на інвалідів.

Жертвували по $2: о. М. Кузів і Антін Дубінський, Анастазія Коваль $1.50, по $1: Іван Олендир, Павло Грґоза, Петро Драпяк, Микола Хорват, Володимир Мовчук, Микола Корінь, Іван Саган, Михайло Пащак, Михайло Дерих, Андрій Мартинюк, Тома Філярчук, Микола Григус, Василь Лукасевич, Іван Дерих, Стефан Богуцький, Кирило Гнатюк, Григорій Скура, Марія Присташ, Спиридон Вакалюк, М. Нестир, Анастазія Курдина, К. Коба, Петро Призьмірський, Алек. Говорун, Прокіп Внук, Єфрем Данилів, Анна Бидлин, Дмитро Рудий, Захарій Процик, по 50 ц.: Василь Мовчук, Лев Апанович, Андрій Бродрик, Іван Ярусевич, Василь Чипило, Йосиф Гринчук, Франко Шаркевич, Петро Олендир, Йосиф Тимків, Петро Зварич, Василь Салецький, Андрій Працун, Текля Курко, Іван Бойчук, Михайло Максимів, Н. Н. 55; по 25 цнт.: Марія Клепач і Пилип Шашкевич.

Разом зібрано $43.05. За уряд Обєднання: Микола Хорват предс., Василь Мовчук кас., Петро Драпяк, секр.

ГЕСТІНГС КОЛО ГУДСОН, Н. Й.

Коляда на Рідну Школу.

В нашім маленькім плейзі зібрано на коляду $9.25 і вислано на Рідну Школу через Обєднанне.

Зложили по $1: Стефан Серединський, Іван Палиця, Ст. Мудрика, Марія Лабяк, Кат. Ціхонська, а Параска Моть 25 цнт.

КЛІВЛЕНД, О.

Різдвяний дар на рогатинську гімназію.

Кількох громадян зійшлося до дому гром. Гавриїла Сушка і рішили по короткій дискусії, що треба взятися на власну руку до систематичної акції допомоги рідному краєви. Коли ми тут в Америці хочемо зробити для старого краю щось дійсно доброго, то треба повести справу так, щоби раз почата акція продовжалася, а не згасала як той соломяний огонь. Не треба ждати, щоби нас хтось запалював до тої роботи, а треба працювати раз-у-раз, а тоді дамо дійсну допомогу рідному краєви. Таку працю може повести кождий, в кого тільки добра воля і охота. Бо зібрати кождого місяця пару центів, цеж не так велика штука.

На нашій нараді зложили присутні $15, а пізнійше доложили ще другі $3.50 і ми рішили вислати ту суму до Обєднання з призначенням на допому для української гімназії в Рогатині. Акцію будемо провадити далі.

Тим разом жертвували: І. Костирка $1.50, по $1: Д. Підсадний, М. Когут, М. Кліщинський, М. Вербинський, М. Кухаришин, М. Полівка, Г. Супко, С. Качоровський, В. Когут, І. Гавриляк, К. Кухаришин, П. Качоровська, Д. Вовк, Д. Когут; по 75 цнт.: Ч. Шейфер, Н. Хмарик, по 50 цнт.: по 50 Т. Когут, М. Кліщинська, Рогатинець.

Всім жертводавцям щиро дякуємо.

Стефан Качоровський.

ІСТОН, ПА.

Підпираймо Обєднанне і платім народний податок.

Як кождого року так і того висилаю до Обєднання свій народний податок. А при тій нагоді хочу написати кілька слів про само Обєднанне.

Бачу по своїй громаді, що вона радо підпирає Обєднанне, що складає народний податок та відзивається охоче на кождий заклик Обєднання. Невелика наша громада, але на Обєднанне зг. край складає рік річно значну суму. О тім може легко переконатися кождий, хто читає викази жертв в наших часописях.

Наша громада складає, бо має довіря до Обєднання і його проводу. Нарід бачить, що Обєднанне дало за чотири роки свого істновання доказ того, що воно має на ціли дійсно тільки добро свого народу, що воно виступає проти всіх наших гнобителів та вчить нас будувати свою державну незалежність, опираючися на наші власні сили. Обєднанне зуміло пригорнути до себе всіх свідомих Українців в Америці і загріти їх в часі зневіри до дальшої боротьби та жертвенности. Воно веде дуже солідну грошеву господарку, а те подобається народови найбільше.

Та Обєднанне хвалити, а не йти з ним, не слати йому жертв, подобає на таке, колиб ситий зустрінув голодного, пожалував його, а накормити — оставив другим. Тому не вистарчить нам давати признанне Обєднанню за його працю, а треба в першій мірі стало його попирати. Таким сталим попиранием є на мою думку плаченне народного податку, який ми наложили на себе самі ще тому чотири роки взад на першім конгресі Обєднання. Кождий свідомий Українець повинен на той обовязок памятати і тепер, коли начався новий рік, його виповнити. В той спосіб дамо можність розвинути Обєднанню ще живійшу роботу.

Василь Дроботій.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Справозданне 1. Листопада 1925 р.

У святі Української Державности в Пасейку брали участь: Січ ім. Бог. Хмельницького, 4 сот. V окр., Тов. Укр. Січ, від. 182 У. Н. Союза, Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42 У. Н. Союза, бр. св. Ів. Хрестителя від. 97 У. Н. Союза, сестриціцтво ім. О. Бесарабової У. Н. П. П., співацьке Тов. У. Н. П. П., і Укр. Прав. Парохія.

Дохід був	$107.50
Вислано до краю	103.00
Пересилка	3.86
Разом	$106.86
Остае в касі Січи	.64

Гроші вислано до Львова до Українського Товариства Педагогічного. Гроші розділено на сироти і вдови по полеглих Січових Стрільцях $28.00

Для інвалідів	25.00
На політичних вязнів	25.00
На Рідну Школу	25.00
Разом	$103.00

Комітет.

Р. Л. СТІВЕНСОН.

ОСТРОВ СКАРБІВ.

ЧАСТЬ ПЕРША.

[illegible] (2)

(Продовженнє)

За цілий той час, як капітан у нас мешкав, не перебирався він ані разу, лиш одніcенький раз купив собі у якогось лохатника кілька панчіх. Одна часть криси від капелюха була відірвалася і звисала в долину, а він всетаки носив той капелюх, хоч вітер бувало бив його тою крисою по лици. Пригадую собі ще зовсім докладно, як виглядав його сурдут, котрий сам собі латав там на горі в своїй комнаті, а котрий наконець стався був лиш одною великою збираниною лат. Листів не писав ані не діставав від нікого, та й не розмовляв з ніким, хиба лиш з сусідами, та й з тими лиш тоді, коли добре упився румом. Ніхто з нас не видів, щоби він коли отвирав ту велику моряцьку скриню.

Лиш одніcенький раз знайшовся такий, що поважився спротивитися капітанови, а то було на короткий час перед смертю мого батька, котрого стан здоровля дуже був погіршився. Др. Ляйвезі прийшов був до нас одного разу досить пізно по полудни, щоби навідатися до свого недужого, зів скромний обід, що йому моя мати зварила, а відтак вийшов до гостинної комнати, щоби там викурити люльку, заким йому приведуть з села його коня. При нашій господі не було, бачите, стайні. Я пішов за ним до гостинної та пригадую собі ще добре, яка то була противність межи виглядом опрятного, милого доктора з його білою як сніг перукою, з світячими чорними очима, та з його прихильністю, а брусоватими селянами, особливо замащеним бариловатим і вже трохи запитим розбишаком, що виглядав як страхопуд. Нараз зачав він, бачите, той капітан, посвистувати собі свою улюблену пісню:

Пятнайцять мужа на помершого скрини —
Го—і—го та й фляшка руму;
Горівка й дідько забрали других —
Го—і—го та й фляшка руму!

Я гадав зразу, що та велика скриня, котру капітан мав в своїй комнаті, на горі, є власністю того якогось померщого, про якого співається в пісні, а та гадка не давала мені в [illegible] спокою, так само як і той моряк з деревляною ногою. Але ми перестали були вже давно зважати на ту пісню; вона була того вечера лиш для др. Ляйвезі новиною, та й, як то я добачив, не зробила на нього милого враження, бо він на хвильку видивився з обуренем, заки став розмовляти дальше зі старим огородником Тейлором о якімсь новім способі лічення ревматизму. Тимчасом капітана брала по тій пісни щораз більша лють і він став бити кулаком об стіл, щоби нам тим дати знак, щоби ми мовчали. Та й сейчас зробилося зовсім тихо і чути ще лише було голос д-ра Ляйвезі, котрий спокійно розмовляв дальше, та за кождим другим словом пакав досить сильно зі своєї люльки. Капітан витріщив з разу на нього очи, гримнув знов об стіл, закляв погано і додав: „Тихо там на міжпалубі!"

— Чи то ви до мене кажете, чоловіче?— сказав доктор і говорив дальше, коли той злочинець закляв і сказав, що до нього. — Лиш одно вам скажу, а то, що коли не перестанете пити так богато руму, то одного замащеного урвителя буде менше на світі.

Старого хлописка взяла страшенна злість. Він схопився, виймив моряцький ніж з кишені, отвирив його і грозив докторови, що прибе ним його до стіни.

Др. Ляйвезі не показав по собі найменшого страху, лиш трохи обернувся, а відтак відозвався таким самим спокійним голосом, як перед тим, так, що всі в комнаті могли його чути:

— Скоро в сій хвили не сховаєте ножа до кишені, то даю вам слово чести, що найблизший суд присяжних засудить вас на шибеницю.

Оба через хвильку мірили себе очима; але капітан якось заряз присів, сховав ніж і як той пес, що його вибють, відворкуючи, сів собі знову на своє місце.

— А тепер — говорив доктор дальше — коли знаю, що в моїм повіті є такий чоловік, то можете бути переконані, що як день так ніч не спущу вас з очий. Я тут не лише лікар, але й суддя; а скоро почую лиш найменші жалі на вас, хочби лиш на вашу простакуватість, оттакую як сьогодня вечером, то постараюся, щоби вас зробити нешкідливим і позбутися вас звідси. Памятайтеж собі!

Незадовго потім привели йому коня перед двері і він поїхав; а капітан того вечера та ще й многих других потім не робив вже ніякої галабурди.

Глава друга.

„Чорний пес" показуєся й щезає.

В недовгім часі потім сталася перша загадочна подія, котра остаточно увільнила нас від капітана, хоч і не від спадщини по нім. Була дуже люта зима, морози не попускали ані трохи, а бурям також не було кінця, так, що майже й не було надії, щоби мій бідний батько дожив ще до весни. Сили його з кождим днем щораз більше опускали, так, що мати і я мусіли наконець самі пильнувати господарства і ми мали мало часу, щоби богато клопотати собі голову нашим немилим гостем.

Було то досвіта одного дня в січни. Білий іней вкривав побереже, филі били легко об скали, сонце стояло ще низько, і освітило як раз ще лиш самі вершки гір. Капітан встав раньше, як звичайно, і поплівся з шаблею при боці, з дальновидом під пахою, з капелюхом з наддертою крисою на голові, в сторону побережа. Від його віддиху вкрила його була хмара пари, а послідний голос його, який я ще зачув, коли він заходив поза велику скалу, то було якесь голосне гнівливе воркотанне, як колиб йому все др. Ляйвезі не сходив з гадки.

Мати була на горі коло батька, а я накривав як раз до снідання для капітана, коли отворилися двері від хати, і увійшов якийсь чоловік, котрого я ніколи перед тим не видів. Був то чоловік блідий, з надутим лицем, без двох пальців на лівій руці, а хоч він і мав шаблю при собі, то не конче було по нім видко войовничу натуру. А що я заєдно розглядався за моряками, все одно чи вони мали одну чи дві ноги, то пригадую собі добре, що мені стало якось дивно, коли сей чоловік зявився. То не був моряк, а мимо того заносило від нього морською водою.

На мое питанне, чого він собі бажає, відповів мені, що хоче випити чарку руму. Але коли я виходив з кімнати, щоби йому принести руму, сів він собі на стіл і кивнув на мене, щоби я прийшов до нього. Але я й не рушився з того місця, де стояв з серветою в руці.

— Ходиж бо близше, синочку — сказав він — ходи близше.

Я підійшов о один крок близше.

— Чи отсей стіл накритий для мого товариша Била? — спитав він мене і зиркнув хитро з боку.

Я відповів йому на то, що не знаю його товариша Била, а стіл накритий для чоловіка, що мешкає в нашій хаті і каже називати себе капітаном.

— Той сам — сказав він — мій товариш Бил любить, щоби його називати капітаном. Він має близну на одній щоці, а в товаристві він страшенно милий, особливо, коли випе трохи більше, як потреба. На доказ кажу ще раз, що той капітан має близну на щоці, та й додаю, що то права щока. А що, чи правду кажу? Дятого питаю ще раз, чи мій мат Бил є тут, в отсій хаті?

Я відповів йому, що він вийшов на прохід.

— А в котрую сторону, синоньку?

Коли я йому показав скалу і розповів, котрою дорогою та коли буде капітан назад вертати, сказав він лиш: „Тож то мій мат Бил буде тішитися, коли мене тут побачить!"

Вираз його лиця при сих словах зовсім не був приятний і я позволив собі в душі сумніватися про ту радість. Але то мене нічого не обходить, подумав я собі, і дійсно не знав, що мені робити. Незнакомий крутився заєдно коло дверий, лиш часом як та кітка, що підсіла на миш, глипнув поза угол. Раз і я сам вийшов на улицю, але він мене зараз закликав, а коли я не досить борзо його послухав, то його товсте лице, таке, що аж світилося, прибрало грізний вираз і він повторив свій приказ та при тім так закляв, що я зі страху аж підскочив. Коли я знову вернув до хати, то він став знова таким як перед тим, ніби трохи облесним, ніби глумливим, поклепав мене по плечи та сказав, що з мене гарний хлопчисько і я йому сподобався. — „Я й сам маю сина, котрий так подібний до тебе, як одно кружело корабельне до другого, і він вся гордість мого серця. Для вас, хлопців, головна річ — послух, синоньку, — послух. Якби ти їздив був з Билом на однім кораблі, то ти би вже був навчився послуху. Бо Бил не стерпів ніколи непослуху або недбалости, та й други не терпіли того, що разом з ним їздили. А ось вже й іде мій товариш Бил зі своїм дальновидом під пахою. Добра у нього душа! А тепер, синоньку, борзенько до хати та за двері. Зробимо Билови милу несподіванку, кажу ще раз".

Сказавши те, затягнув мене незнакомий назад до гостинної і казав мені станути поза собою в куті, так, що двері могли нас обох закрити. Можна собі подумати, що мені то не конче було по нутру, а мій неспокій став ще більший, коли я побачив, що й незнакомий, видко, чогось боїться. Він вхопив за шаблю, висунув трохи вістре з похви та відкашлював через цілий час, якби йому щось в горлі застрягло.

Наконець увійшов і капітан, замкнув двері за собою, та не оглядаючись ані на право ані на ліво, машерував через комнату простісенько до стола, накритого до снідання.

— Бил! — відозвався незнакомий голосом, котрий нібито мав сильно і відважно звучати.

Капітан як стій обернувся та станув проти нас. Вся брунатна краска його лиця десь йому нараз щезла, а навіть його ніс став йому ніби аж сірий. Виглядав як той, що побачив якось духа або чорта або може й щось гіршого, і даю вам слово, що мені таки направду стало його жаль, коли він так в одній хвили постарівся і сили опустили.

(Далі буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць лютий 1926 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	381.08	140.	42.54
2.	140.89	141.	18.12
3.	76.83	142.	96.46
4.	82.97	143.	93.50
5.	65.00	144.	55.80
6.	23.94	145.	44.38
7.	198.38	146.	76.37
8.	147.20	147.	268.89
9.	121.63	148.	12.32
10.	184.67	149.	54.05
11.	11.18	150.	25.97
12.	106.93	151.	51.52
13.	40.15	152.	45.44
14.	68.76	153.	17.11
15.	38.82	154.	40.95
16.	32.96	155.	294.78
17.	24.82	156.	55.06
18.	109.69	157.	48.02
19.	12.23	158.	27.96
20.	147.43	159.	73.76
21.	54.42	160.	82.37
22.	82.31	161.	65.23
23.	29.59	162.	43.77
24.	138.12	163.	86.00
25.	39.79	164.	44.21
26.	51.02	165.	99.39
27.	36.32	166.	17.87
28.	171.63	167.	36.87
29.	149.61	168.	120.36
30.	61.43	169.	31.77
31.	127.39	170.	190.36
32.	38.91	171.	48.02
33.	52.98	172.	55.19
34.	99.04	173.	26.20
35.	25.03	174.	36.95
36.	69.36	175.	94.51
37.	44.45	176.	38.15
38.	220.73	177.	75.73
39.	91.31	178.	29.30
40.	20.85	179.	188.32
41.	40.48	180.	10.17
42.	113.04	181.	120.54
43.	36.99	182.	119.09
44.	125.79	183.	106.88
45.	163.57	184.	7.33
46.	34.02	185.	66.61
47.	24.60	186.	69.87
48.	46.01	187.	48.90
49.	13.99	188.	17.99
50.	43.45	189.	20.85
51.	60.63	190.	9.60
52.	21.34	191.	70.05
53.	44.96	192.	49.74
54.	16.87	193.	127.88
55.	54.67	194.	16.86
56.	98.38	195.	36.76
57.	99.41	196.	45.43
58.	60.18	197.	38.63
59.	128.6[illegible]	198.	65.15
60.	16.43	199.	9.76
61.	65.77	200.	78.38
62.	82.85	201.	52.38
63.	260.20	202.	31.86
64.	69.36	203.	100.55
65.	244.06	204.	62.80
66.	113.37	205.	20.35
67.	114.66	206.	332.38
68.	28.76	207.	47.27
69.	92.95	208.	31.36
70.	229.74	209.	133.66
71.	15.98	210.	40.55
72.	58.07	211.	112.09
73.	96.73	212.	25.78
74.	55.10	213.	272.09
75.	74.10	214.	45.20
76.	211.3[illegible]	215.	36.05
77.	99.89	216.	46.06
78.	140.87	217.	258.20
79.	6.16	218.	233.11
80.	48.88	220.	123.97
81.	120.35	221.	290.16
82.	48.02	222.	27.15
83.	68.67	223.	148.20
84.	16.48	224.	14.26
85.	98.86	225.	31.23
86.	169.48	226.	19.34
87.	108.21	227.	60.93
88.	4.59	228.	44.04
89.	7.28	229.	191.99
90.	170.64	230.	187.77
91.	202.55	231.	53.23
92.	16.46	232.	67.90
93.	25.71	233.	57.29
94.	175.55	234.	119.96
95.	70.34	235.	104.42
96.	160.12	236.	75.24
97.	42.06	237.	161.52
98.	148.58	238.	31.80
99.	147.21	239.	170.94
100.	72.14	240.	13.94
101.	58.06	241.	38.11
102.	252.47	242.	105.26
103.	68.66	243.	103.70
104.	168.97	244.	28.97
105.	122.60	245.	92.12
106.	182.55	246.	34.61
107.	51.20	247.	207.29
108.	98.31	248.	43.79
109.	98.97	249.	29.82
110.	30.11	250.	20.70
111.	39.52	251.	121.16
112.	136.93	252.	31.35
113.	93.10	253.	44.32
114.	61.68	254.	104.87
115.	20.34	255.	66.25
116.	57.37	256.	25.06
117.	71.89	257.	8.92
118.	62.71	258.	25.31
119.	32.34	259.	131.22
120.	121.23	260.	18.66
121.	84.92	261.	25.86
122.	48.10	262.	37.59
123.	81.66	263.	40.21
124.	80.44	264.	16.01
125.	16.09	265.	34.99
126.	78.59	266.	72.28
127.	83.55	267.	40.15
128.	55.91	268.	39.02
129.	27.80	269.	43.02
130.	183.81	270.	134.37
131.	17.20	271.	32.75
132.	120.67	272.	8.05
133.	133.35	273.	67.42
134.	34.77	274.	143.45
135.	101.50	275.	60.52
136.	144.38	276.	339.33
137.	113.80	277.	46.68
138.	41.91	278.	47.51
139.	60.22	279.	10.40

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
280.	83.09	328.	18.68
281.	16.03	329.	20.95
282.	135.56	330.	92.79
283.	89.44	331.	24.70
284.	25.09	332.	66.33
285.	28.20	333.	80.85
286.	61.33	334.	42.73
287.	14.82	335.	29.69
288.	193.60	336.	120.49
289.	21.80	337.	36.09
290.	51.02	338.	242.77
291.	24.50	339.	53.31
292.	186.72	340.	16.72
293.	16.08	341.	61.09
294.	43.58	342.	113.23
295.	157.47	343.	16.21
296.	185.83	344.	30.81
297.	21.44	345.	62.50
298.	44.24	346.	24.88
299.	45.88	347.	55.80
300.	243.61	348.	15.38
301.	83.70	350.	61.13
303.	42.85	351.	45.32
304.	32.35	353.	14.52
305.	45.64	354.	32.69
306.	12.38	355.	56.83
307.	24.14	357.	41.31
308.	93.68	363.	112.62
309.	34.64	364.	159.95
310.	31.50	365.	112.99
311.	16.13	367.	191.54
312.	29.74	369.	143.34
313.	16.58	370.	195.25
314.	10.92	371.	72.80
315.	16.56	379.	58.19
316.	217.92	380.	28.67
317.	87.25	381.	26.86
318.	93.05	384.	97.61
319.	14.72	385.	203.55
320.	69.53	388.	136.15
321.	71.95	392.	18.10
322.	22.08	393.	24.96
323.	40.47	396.	72.29
324.	93.76	400	35.83
325.	35.04	401.	32.20
326.	130.97	402.	3.67
327.	22.72		

З місячних вкладок	28.855.28
Процент від морґечів	3.808.20
Процент від бондів	1.150.00
Сплати морґечів	855.00
Сирітські части по бл. п.:	
А. Рубінович, в. 270	600.00
Разом	35.268.48

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Спірід. Лаґойда, в. 379	195.50
Данько Цеплий, в. 223	1.000.00
Марта Касіян, в. 98	250.00
Іван Гордій, в. 400	1,000.00
Петро Попадюк, в. 8	1.000.00
А. Рубінович, в. 270	1.000.00
М. Сокальський, в. 342	500.00
Мик. Білобран, в. 99	1.000.00
Волод. Льорчак, в. 1	1.000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Стефан Дяк, в. 1	225.00
Юрій Кипчар, в. 16	100.00
Мих. Сидор, мол. в. 70	13.00
Андрій Фоца, в. 77	25.00
Андрій Тиник, в. 78	50.00
Ст. Лещишин, в. 99	100.00
Павло Стецик, в. 103	50.00
Макар Заверуха, в. 122	25.00
Розалія Сорока, в. 155	50.00
Іван Жарський, в. 170	25.00
Франка Костів, в. 177	25.00
Микола Білий, в. 179	75.00
Ґіл. Борецький, в. 201	75.00
Анна Кіцак, в. 202	46.00
Іван Рапко, в. 206	50.00
Мих. Боднар, в. 206	50.00
Текля Станкевич, в. 216	25.00
Михайло Гусір, в. 221	25.00
М. Ковалькевич, в. 223	50.00
Ем. Баліцький, в. 332	75.00
Олекса Януш, в. 365	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

о. Вас. Стецюк, в. 221	530.00
Йос. Лісовський, в. 191	400.00
Іван Петила, в. 237	800.00
А. Галасінський, в. 132	221.44
Андр. Рубінович, в. 270	600.00

Виплати з фонду конвенційного:

Кошта річ. засідання	1.066.21

Виплати з фонду адміністраційного.

Свобода за орґан	3.779.70
Платня гол. уряду	500.00
Стейти за лайсенси	115.00
Видатки канцелярійні, почта, телефон і ін.	66.46
Разом	16.233.31

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем міс. січня остала	222.432.64
Прихід за лютий	35.268.48
Разом	257.701.12
Розхід за лютий	16.233.31
Готівка з кінцем міс. лютого остає	241.467.81

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	241.467.81
Морґечі	676.535.00
Бонди	423.369.48
Реальність	19.500.00
Друкарня	16.000.00
Разом	1,376.872.29

Стан довжний:

Фонд посмертний	902.176.78
„ резервовий	228.327.46
„ запомоговий	47.059.90
„ адміністрац.	32.525.71
„ конвенційний	3.556.33
„ народний	2.686.98
„ сирітський	160.539.13
Разом	1,376.872.29

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць лютий 1926 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	21.40	172.	3.40
2.	13.50	174.	2.95
3.	12.38	175.	6.30
4.	2.70	176.	2.05
5.	5.40	177.	3.85
6.	2.50	179.	21.15
7.	25.65	181.	14.20
8.	7.65	182.	9.75
9.	19.13	183.	4.35
10.	3.60	191.	50
14.	2.03	192.	2.05
15.	6.15	193.	8.35
16.	5.20	196.	2.50
18.	12.15	197.	2.25
20.	5.85	198.	4.50
21.	6.15	200.	12.15
22.	15.75	201.	5.00
23.	3.40	203.	8.80
24.	15.55	204.	50
25.	1.60	205.	2.70
26.	1.60	206.	42.15
27.	2.74	207.	1.40
28.	23.75	208.	2.50
29.	10.40	209.	18.25
30.	3.50	210.	6.10
31.	20.50	211.	7.65
34.	11.05	212.	90
35.	3.15	213.	21.45
36.	50	214.	8.55
38.	24.55	217.	28.58
39.	6.08	218.	31.50
40.	2.70	220.	13.30
41.	2.95	221.	12.15
42.	9.25	223.	18.45
43.	2.25	224.	2.70
44.	19.58	226.	2.25
45.	11.47	227.	3.15
47.	2.30	228.	5.25
50.	6.55	229.	12.15
51.	2.25	230.	16.20
52.	75	232.	5.65
53.	4.73	233.	1.13
55.	5.65	234.	25.87
56.	13.73	235.	4.05
57.	7.65	236.	4.30
58.	5.90	237.	17.78
59.	14.40	238.	2.05
61.	6.08	239.	14.40
62.	7.20	241.	3.37
63.	28.80	242.	10.05
64.	6.80	243.	19.35
65.	24.55	244.	2.95
66.	4.28	245.	9.00
67.	11.70	246.	3.60
68.	2.05	247.	28.15
69.	4.75	248.	3.83
70.	26.55	250.	2.70
72.	9.60	251.	12.40
73.	6.53	252.	3.45
74.	3.25	253.	2.50
75.	13.30	257.	3.65
76.	25.67	258.	2.95
77.	5.17	259.	17.35
78.	3.40	261.	2.70
80.	5.40	262.	6.07
81.	7.45	263.	4.05
82.	4.95	264.	4.30
83.	11.70	265.	2.48
85.	10.60	266.	3.00
86.	5.25	267.	3.15
87.	14.40	268.	50
88.	1.00	269.	3.60
89.	1.60	270.	18.90
90.	20.50	271.	75
91.	21.85	274.	12.60
93.	2.93	275.	6.30
94.	8.35	276.	36.70
95.	2.50	278.	6.80
96.	16.20	281.	2.25
97.	2.95	282.	19.35
98.	6.10	283.	9.70
99.	23.20	284.	3.40
100.	5.40	285.	3.75
102.	23.20	288.	20.93
103.	2.95	289.	2.95
104.	21.15	290.	2.03
105.	7.65	292.	12.60
106.	4.50	293.	1.35
107.	2.70	294.	4.27
108.	9.00	295.	10.80
109.	9.00	296.	5.85
110.	90	297.	2.50
112.	12.20	298.	5.18
113.	4.95	299.	1.80
114.	4.75	300.	36.00
115.	25	301.	10.00
116.	8.80	305.	2.50
118.	3.60	306.	50
120.	10.35	307.	3.45
121.	10.45	308.	17.55
123.	5.85	309.	1.50
124.	14.65	310.	4.05
126.	2.25	312.	2.70
127.	9.68	314.	1.60
128.	5.25	316.	23.40
130.	5.85	317.	8.55
131.	1.15	318.	3.38
132.	21.60	320.	7.20
133.	7.20	321.	10.15
135.	6.55	323.	5.00
136.	15.10	324.	10.80
137.	15.55	326.	13.72
139.	4.50	330.	2.05
140.	25	331.	3.50
142.	8.80	332.	6.98
143.	5.85	333.	8.95
144.	2.05	334.	2.05
145.	1.65	336.	5.45
146.	5.65	337.	3.50
147.	36.67	338.	24.75
148.	4.75	339.	9.00
149.	6.97	341.	3.50
153.	3.60	342.	18.45
155.	46.80	343.	2.05
156.	6.90	344.	1.80
158.	1.80	345.	5.65
159.	8.10	346.	2.95
160.	11.70	347.	6.55
161.	5.00	350.	2.03
162.	5.40	351.	3.60
163.	7.87	355.	3.60
164.	3.60	357.	3.40
165.	6.30	363.	16.43
166.	1.58	364.	10.80
168.	17.35	365.	10.60
170.	10.80	367.	10.44
171.	25	369.	16.90

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
370.	9.25	385.	21.83
371.	11.05	388.	13.50
379.	3.60	396.	11.03
380.	4.28	401.	4.73
384.	11.80		

З місячних вкладок	2.462.12
Процент від морґечів	540.00
Разом	3.002.12

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Йосиф Ністрян, в. 7	26.00
Емілія Каплун, в. 288	112.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня робітників	240.00
Видатки канцелярійні	18.85
Разом	396.85

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. січня остала	41.539.24
Прихід за лютий	3.002.12
Разом	44.541.36
Розхід за лютий	396.85
Готівка з кінцем міс. лютого остала	44.144.51

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	44.144.51
Морґечі	28.000.00
Разом	72.144.51

Стан довжний:

Фонд посмертний	53.312.83
„ адміністрац.	18.831.68
Разом	72.144.51

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє, що звичайний місячний мітинґ відбудесь годині 7.30 вечером в середу, дня 10. марта в гали церковній, 249 Корт улиця. Проситься усіх членів прибути на означений час бо є важні справи до обговорення. Рівнож пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої належитости як до У. Н. Союза так і до Товариства, бо впротивнім разі член, котрий не заплатить і не повідомить, буде рішучо суспендований. Дальше повідомляється, що тепер принимається без вступного до У. Н. Союза. — І. Бакун, предс.; М. Шумейко, секр.

КОТРА ЖІНКА Є ГАРНА?

Ідеал краси ріжний у ріжних народів і ріжний у ріжні часи. Українець инакше уявляє собі красу, як мешканець Фаєрлянду або австралійський мурин. Але навіть у тої самої раси або серед того самого культурного простору ідеали краси не є постійні, а зміняються. І коли порівнуємо портрети жінок, твори малярів середньовічних часів із малюнками нинішних малярів, то бачимо переміну смаку. Як жеж у добі ренесансу (якого ідеальна краса перетривала цілі століття) уявляли собі зовсім гарну жінку?

Таксамо як Рафаель так теж і поет Фіренцуоля (автор славних розмов „Delle Bellezze delle Donne" „Про красу жінок) був думки, що ідеальна краса дуже рідко може міститися в одній особі, та щоби намалювати гарну жінку, треба бачити їх більше й запозичити від кождої частину її краси. Він каже, що волосся повинно бути ніжне, густе, довге й кучеряве, темнобіляве, похоже то на золото, то на мідь, то на соняшне проміння. Стать не повинна бути занадто велика й сильна, але й не худа (суха) і не мала. Найкраща краска не є біла, що виглядає на блідачку, але така, що трохи зарожевиться завдяки обігови крови. Чоло повинно бути spaciosa цебто широке, високе й веселе, а висота його повинна рівнятися половині ширини. Хоче чорних бровів, волоски їх повинні бути короткі й густі наче шовк, повинні йти лагідним луком а найбільше на середині. Вимагає, щоби білковина ока була трохи синава, чоловічок може бути чорний і ясний, найліпше: Tane oscuro, лагідна, темно-брунатна краска. Очи повинні бути великі, овальні, рісниці ані за густі ані довгі, а краска їх між темною й ясною. Вухо повинно бути середньої величини. Вигнуті части вуха мусять бути сильно вирізблені, а краска їх живійша, як невигнутих частей. Беріґ ушної мушлі мусить бути прозорий, краски зерняти ґраната. Виски повинні бути білі й плоскі, ані не запалі ані підвисшені. Щоки (лиця) повинні бути трохи менше білі як чоло. Багато вимагає Фіренцуоля від носа. Передусім жадає, щоби ширина носа в основі була рівна довжині. Де кінчиться хрястка, повинно бути мале підвисшення, але пробі! жінка не повинна мати вірлиного носа. Ніздря повинні бути такі грубі як вуха, а червоність їх трохи менша.

Уста повинні бути радше менші як великі, ані гострі (гостро-кінчасті) ані плоскі. Коли уста відчиняються, то повинно бути видно щонайбільше пять-шість горішних зубів. Губи не повинні бути занадто тонкі. Слабе зґрубіння долішньої губи у порівнанні з горішньою збільшає красу, таксамо як ямочка між горішньою губою й носом. Зубі білі як слонова кість. Ясна не повинні бути занадто темно-червоні, кінець язика (який не повинен показуватися занадто часто) має бути рожевий і маленький. Борода бажає Фіренцуоля заокругленої й лагідно-рожевої, а й тут ямочка збільшає красу. Що шия має бути кругла, біла, струнка, то самозрозуміле. Заглиблення на шиї повинно навіть бути біле як сніг а „Адамове яблоко" повинно бути ледве що замітне. Противно як у середньовічних часах, вимагає широких плечей. Краска потилиці мусить бути рожева, а заглиблення потилиці не занадто глибоке. І груди мають бути широкі. На грудях не повинна видніти ніодна кістка. Підвисшення повинні бути такі лагідні, щоби їх початок ледве що був замітний. Обі груди не повинні бути за малі, а це знову противне естетичному смакові середньовічних часів. Нога хай буде довга і струнка, з гарними вязами але голіні (литки) сильні. Стопа мала, вузка. Рамена білі, повисше трохи рожеві, руки білі, не занадто малі й повні. Долоня вигнута (вижоблена) з середини також дещо рожева. На долони мусить бути мало ліній, але мають бути виразні і не навхрест. Простір між вказуючим пальцем і палюхом не повинен мати морщин. Порівнайте з описаним ідеалом Фіренцуолія славний портрет Монни Лізи Ліонарда да Вінчі.

ІСТОРИЧНО-АРХЕОЛЬОҐІЧНИЙ МУЗЕЙ В ОДЕСІ.

Музей був заснований б. Одеським Товариством історії і старовини і під цею назвою відомий в науковій літературі. Тепер до Музею приєднано колекції був. „Музея изящныхъ искусствъ Новороссійского Университета", архів був. Товариства історії і старовини і поповнено новими експонатами з розкопок Ольвії, пожертв та ин.

Загальна кількість експонатів сягає понад 30.000 предметів, причім в р.р. 1914—1920 не було втрачено майже ні однієї з цінностей музею. Ділиться музей на слід. відділи: 1) первісної археольоґії, єгипетський, грецько-римської археольоґії (колекції Ольвії, Акерману, Херсонесу, Феодосії, Керчи та ин.), 2) середньовічна археольоґія (переважно генуезські памятки), 3) українська археольоґія (переважно малюнки, портрети, зброя), 4) нумізматичний (монети античні, зах.-европейські, східні і російські). Цікаві відомости подає музей про кількість одвідувачів: в середньому щороку переходить через музей 200 екскурсій і коло 10.000 инших одвідувачів!

Наукову працю по розробленню місцевої археольоґії, переводили: вчений охороняч музею М. Болтенко консультант музею проф. Б. Варнеке та директор музею (з р. 1920) С. Оложевський. Крім того в музею працює сім молодих співробітників. Головною працею музея в рр. 1920 —1924 були: учот майна музея, наукова інвентаризація, наукове розроблення здобутків Ісатовських розкопок, античної кераміки, епіґрафічних памятників музею, складання нумізматичних катальоґів музею та ин.

При музею також працює археольоґічна секція Одеської Комісії Краєзнавства при Укр. Академії Наук, що зараз заступає місце був. Одес. Товар. історії і старовини.

Бібліотека музею складає біля 20.000 томів, переважно археольоґічна; в 1924 р. приєднано сюди бібліотеку семінара клясичної фільольоґії б. Новорос. Университету — біля 4.000 томів.

Дня 31. липня 1925 р. припав 100-й ювілей музею. З цього приводу музей мав на увазі: 1) продовжити розкопки Ольвії, 2) випустити „Ювілейний Збірник", що має поновити в новій формі „Записки Одес. Тов. історії і старовини", припинені в 1919 р. В Ювілейному Збірнику м. и. мають бути подані відомости про життя археольоґічної науки на Вкраїні в рр. 1918—1924, тому музей запрошує всі наукові установи України надіслати до Одеського музею інформації про свою працю за цей період часу.

ДО ВСІХ ДОПИСУВАТЕЛІВ.

Просимо затямити собі:

1. — Дописі писати коротко.
2. — Виразно і читко.
3. — Лиш по одній стороні паперу.
4. — В дописях подавати лиш правдиві вісти.
5. — Писати лише про річи цікаві для усього загалу читачів, або бодай його значної части.
6. — В дописях нікого не перехвалювати без дійсної заслуги.
7. — Не лаяти нікого особисто, ані не нападати, ані не зачіпати.
8. — Не жадати звороту дописі, яку дописуватель написав за кілька мінут (коли її дуже потребує, може з себе оставити відпис).
9. — Не посилати „наглих" дописий з домаганнем „сейчас" помістити, бо се звичайно тільки показує, що дописуватель опізнився і хоче, щоб редакція се надолужила.
10. — Не присилати до редакції стихів і поезій недоладних щодо форми або безвартних щодо змісту; а до того й не жадати звороту таких віршів.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошення має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

Адм. „Свободи".